

Pčele

Značaj oprašivača i smanjenje gladi

Većina čitalaca kada pročita ovakav naslov pomisliće da je neka greška, ili će se zapitati kakve veze imaju polinatori sa nastajanjem gladi na zemlji. Međutim, poznato je da oko tri četvrtine svetskih vrsta useva zavisi od pčela i drugih oprašivača. Ovo je stavljeno među glavnu temu Agende za održivi razvoj do 2030 godine, koja govori o hranljivim vrednostima hrane i značaju očuvanja planete. Ključna uloga oprašivača je u pomaganju da se na održivi način nahrane rastuća svetska populacija i održi biodiverzitet i život u ekosistemima. Njihova uloga je i u ekonomskom doprinosu, jer stvaraju uslove za zaradu, posebno za siromašne male poljoprivrednike. Mali poljoprivrednici na taj način zadovoljavaju rastuću potražnju za zdravom i kvalitetnom hranom i neprehrambenim proizvodima.

Intenzivna poljoprivredna praksa, promena u korištenju zemljišta, upotreba pesticida i ekstremne vremenske promene uzrokuju smanjenje oprašivača i povezane su sa epidemijama štetočinama i bolestima, nehranjenost nezarazne bolesti izazivaju zdravstvena pitanja kod stanovništva u celom svetu.

Stotinama godina pčele su smatrane za glavne aktere održavanja zdravlja ljudi, biljaka i planete. Ali, treba da znamo da pčele nisu jedine koje održavaju život na zemlji? Noseći pelud iz jednog cveta u drugi, pčele, leptiri, ptice, slepi miševi i drugi oprašivači olakšavaju i poboljšavaju proizvodnju hrane, doprinoseći tako sigurnosti hrane i ishrani.

Poslednjih godina zabrinjava pad populacije oprašivača, posebno pčela i leptira, uglavnom zbog intenzivne poljoprivrede, promene u korištenju zemljišta, upotrebe pesticida, neonikotinoidnih insekticida, invazivnih vrsta, bolesti, štetočina i klimatskih promena. Gotovo 35 posto oprašivača beskičmenjaka, posebno pčela i leptira, i oko 17 posto oprašivača kičmenjaka, kao što su šišmiši, suočava se sa izumiranjem u svetu. Čovek ima više razloga da zahvali oprašivačima i zato treba da pokaže i svojim savetima utiče na smanjenje njihovog uništavanja. Mnoge od hranljivih namirnica bogatih mikronutrientima, poput voća, povrća, semenki, oraha i ulja nestale bi bez oprašivača. Naše omijene namirnice jagode, jabuke, borovnice, trešnje, bademi, kakao i kafa ne bi opstali bez oprašivača. Blijke i oprašivači imaju obostrani i simbiotski međusobni odnos. Proizvodnja kukuruza, pšenice, soje, pirinča i šećerne trske nije zavisna od oprašivača.

Pčele, med, hrana

Pčele nam daju med. Od blizu 20 000 vrsta pčela samo 7 vrsta pčela proizvodi med. Zapadne pčele proizvode 1,6 miliona tona meda godišnje. Ovaj ukusan proizvod je prirodni zaslađivač, koji ima antibakterijska i antiseptička svojstva. Med je bio deo ljudske civilizacije milenijumima. Stari Egipćani su koristili med u medicinske svrhe, kao što su zaceljenje rana, pčelinji vosak za balzimiranje mrtvih i za stvaranje veštačkog svetla.

Saznajte više o pčelama i osvojite svoj strah. Istraživanjem ovih stvorenja videćete da pčele nisu opasne. Ne ujedaju sve pčele i one koje rade, to rade s razlogom. Peckanje i rojenje su mehanizmi samoodbrane. Oni ne ujedaju ljude namerno. Ako bolje razumete

kako da ih poštuju, možete da izbegnete loše susrete i naučite da živite mirno sa ovim neophodnim stvorenjima. I pomozite da se raširi reč: Možeš biti sagovornik pčela!

Danas proizvodi poput meda, pčelinjeg voska i drugih nusproizvoda pružaju dodatni prihod porodicama u ruralnim sredinama. Mnogi lokalni poljoprivrednici i šumske zajednice čine održivim pčelarske zajednice. Zato im možete pružiti podršku kupovinom sirovog meda, pčelinjeg voska ili drugih pčelinjih proizvoda, direktno od njih.

Pčele imaju veliku radnu etiku. Jedna pčela obično obiđe oko 7.000 cvetova dnevno, a za proizvodnju kilograma meda potrebno je sletanje na četiri miliona cvetova. Svaka pojedina pčela je deo tima, koji neumorno radi na tome da uveća rast i produktivnost svoje košnice prikupljanjem što više polena, dok u isto vreme oprašuje mnoge biljne vrste. Pčelinja neumorna posvećenost je dovela do izreke "vred kao pčela".

Pčele utiču da naša hrana bude ukusnija. Dobro oprašene biljke proizvode više ujednačenijeg, ukusnijeg voća i povrća. Tako su same izrasle biljke zapravo pokazatelji koliko je napora potrebno za proizvodnju voća ili povrća. Ako to nije dobro oprašeno, biljke će samo nužno uložiti ravnomerno u svoju proizvodnju, što će učiniti manje kvalitetnim voćem i povrćem. Deformisana jabuka, na primer, može značiti da je biljka imala nedovoljno ili neuravnoteženo oprašivanje. Pokušajte pronaći prirodna rešenja za štetočine za biljke u vašem vrtu. Oko 35% procenata oprašivača beskičmenjaka, posebno pčela i leptira, i blizu 17% oprašivača u kičmenjaka, kao što su šišmiši, suočavaju se sa izumiranjem na globalnom nivou.

Oprašivači utiču na povećanje proizvodnje i kvalitet hrane. U jednoj studiji u kojoj je dobro upravljanje oprašivanjem na malim različitim gazdinstvima se utvrdilo da se u prinosi useva povećali za 24%. Na 2 milijarde malih gazdinstava širom sveta pčele i drugi oprašujući insekti poboljšavaju proizvodnju hrane i tako pomažu u obezbeđivanju kvalitetne hranjive hrane za svetsku populaciju. Divlje zajednice pčela i dalje ostaju važan deo egzistencije naroda zavisnih od šuma u mnogim zemljama u razvoju. To je značajno, jer se stvaraju dobra staništa za pčele i osiguravaju oprašivanje. Formiranje žive ograde sa autohtonim biljkama koje cvetaju u različito vreme tokom godine, sejanje useva kao što su suncokret i kafa, te voćke poput avokada i manga će veoma dobro uticati na održivost oprašivača.

Očuvanje biodiverziteta

Oprašivanje je jedan od najvažnijih prirodnih procesa koji doprinose očuvanju biodiverziteta. Ono nam pomaže da proizvedemo širok spektar biljaka od kojih su mnoge kulture za ishranu. Procenjuje se da 90 odsto cvetnih biljaka u svetu zavisi od oplodnje za reprodukciju. Iako se često previđa uzgajanje pčele i šumsko pčelarstvo takođe pomaže u održavanju šumskih ekosistema, jer oprašivanje pomaže regeneraciju stabala što zauzvrat pomaže očuvanju biodiverziteta šuma. Postoji interes za pomoć prirodi da pruži uslove oprašivanja kroz prakse, koje podržavaju divlje oprašivače.

Prema izveštaju Međuvladine naučno-političke platforme o biodiverzitetu i uslugama ekosistema (IPBES) ekonomska vrednost oprašivača je do 577 milijardi dolara. Insekti su ključni deo mnogih ekosistema i predstavljaju dobar pokazatelj zdravlja i očuvanja prirode. Zaštita pčela čuva biodiverzitet, velika većina oprašivača je divlja populacija

Značajne činjenice su da tri od četiri useva širom planete koji proizvode plodove ili semena za ljudsku upotrebu kao hranu zavise od oprašivača. Poboljšanje gustine i raznolikosti oprašivača povećava prinos useva tih useva. Oprašivači utiču na 35 procenata globalnog poljoprivrednog zemljišta, a za 87 vodećih prehrambenih useva širom sveta oprašivači su pod prijetnjom ugrožavanja.

Zbog toga bi savet bio da se izbegava, posebno nekontrolisana upotreba pesticida, fungicida ili herbicida u baštama. Oni mogu da ubijaju oprašivače i otruju košnice sa kontaminiranim nektarima ili polenom, koji donose pčele iz kontaminiranih biljaka.

Održiva poljoprivreda može smanjiti rizik za oprašivače pomažući diverzifikaciju poljoprivrednog krajolika i korišćenje ekoloških procesa kao deo proizvodnje hrane. Zbog toga bi savet bio da se izbegava, posebno nekontrolisana upotreba pesticida, fungicida ili herbicida u baštama. Oni mogu da ubijaju oprašivače i otruju košnice sa kontaminiranim nektarima ili polenom, koji donose pčele iz kontaminiranih biljaka.

Šta dalje

Da bi se pčele i oprašivači zaštitili od pretnji za smanjenje raznovrsnosti i zdravlja, trebalo bi uložiti napore da se izgradi veća raznolikost staništa polinatora u poljoprivrednim i urbanim sredinama. Važne su politike koje promovišu biološku kontrolu i ograničavanje upotrebe pesticida.

Poljoprivrednici mogu pomoći koristeći inovativne prakse koje integrišu lokalno i naučno znanje i iskustvo i diverzifikacijom farmi da resurse hrane i staništa kontinuirano stavljaju na raspolaganje oprašivačima.

Moramo povećati saradnju između nacionalnih i međunarodnih organizacija, akademskih i istraživačkih organizacija i mreža za praćenje, istraživanje kako bi procenjivali rad oprašivača i oprašivanja. Svi imamo šansu da uzgajamo naše pčele i druge oprašivače.

Poljoprivrednici i kreatori politike imaju veliku ulogu u zaštiti naših oprašivača. Međutim, postoje i stvari koje možemo uraditi i mi sami.